

Familielivet og Huuslivet, synes jeg, at det er at tilføje det en daarlig Løn og en ringe Opmuntring, at man paalægger det, som en egen Samfundsclasse, en særegen Tvang, der ikke er paalagt nogen anden. Jeg er derfor aldeles imod Skudsmaalsbogen, som den hidtil har været, og som den er; thi vel troer jeg, at Skudsmaalsbogen har stiftet og kan stifte stor Nytte i mange Tilfælde, og at de Misbrug, der er fremkomne, ligesuldt kunne indtræde i disse som i alle Forhold, selv om Lovgivning- gen ikke har dermed at gjøre, men den Tvang, som er tilføjet, troer jeg, at vi dog maae rydde tilside, og navnlig ikke lade hvile særligt paa een Deel af Befolkningen. Allermindst troer jeg derhos, at vi, som have Deel i Lovgivningen, bør være omfribede ved at have denne Tvang, da Tjendet er aldeles ubeløst fra at deeltage i Lovgivningen. Det er den eneste Deel af Befolkningen, der ved Grundloven er ubeløst fra selv at kunne være sin egen Bærge i de offentlige Forhold, og derfor mener jeg ogsaa, at vi bør være det saameget bestemtere.

Mourier-Petersen: Jeg troer ikke, at dette Lovforslags Vedtagelse vil bevirke det, som det høiærværdige Medlem fra Falster (Bindeshøll) haabede, nemlig en Formindskelse af den Ferbydelse, som bestaaer i en Forsalfning af Skudsmaalsbogen. Hvis dette skulde kunne opnaaes ved Lovforslaget, vilde jeg ikke tage i Betænkning at give det min Stemme; men jeg troer rigtignok, at det slet ikke vil have denne Følge. Hvad vil nemlig Resultatet blive, naar dette Lovforslag vedtages? Resultatet vil blive, at der fremdeles vedbliver at gives Skudsmaal, men under en anden Form; de indføres blot ikke i Skudsmaalsbogen. Enhver Huusbond vil forlange, at det Tjende, der melder sig, for at komme i hans Tjeneste, skal fremvise Attester eller Vidnesbyd fra dets tidligere Foresatte. Men jeg vil nu spørge, om der, naar man virkelig antager, at der er Grund til at befrygte Forsalfninger, saa ikke er mere Grund til at befrygte saadanne ved løse Attester end ved Skudsmaalsbøgerne. Jeg troer altsaa ikke, at Lovforslaget vil have den omtalte Følge, og jeg anseer det i det Hele for at være betydningsløst. Jeg antager ikke, at

der er nogen Trang tilføjet til det, hvad der alt er blevet udtalt af flere foregaaende ærebe Talere, og jeg har derfor allerede ved flere Leiligheder udtalt mig imod det, naar det tidligere har været til Forhandling. Jeg er heller ikke nu bleven overbevist om det Rigtige i at opgive min hidtilværende Anskuelse i saa Henseende, og jeg maa saaledes erklære, at jeg ikke kan give Lovforslaget min Stemme.

J. Andersen: Ja, jeg er nu rigtignok af en modsat Anskuelse af den, som den sidste ærebe Taler nævner, hvad jeg allerede ved den tidligere Behandling har udtalt. Yderligere vil jeg nærmest kun gjøre et Par korte Bemærkninger ligeoverfor det ærebe kongevalgte Medlem, der før havde Ordet (Wischels). Han yttrede, at vi skulde beholde Skudsmaalsbogen, fordi Frygten for et slet Skudsmaal vilde have en god Indflydelse paa Tjenestetjendet, det vil sige, vilde være et Tugtens Middel, et Middel, som Huusbonden skulde have at tugte Tjendet med i Tjenestetiden. Men hvorfor skal dette Tugtens Middel saa ikke anvendes paa alle Tjenestetjender, ogsaa paa Aols- og Gudsforvalterne, paa Tjenestetjendet udenfor Almueclassen? Og, hvis vi saa endda kunde være sikre paa, at enhver Huusbond, der skulde svinge dette Tugtens Middel, var aldeles fuldkommen, saa at de sædvanlige mennekelige Svagheder ikke klæbede ved ham! Men der er jo lige saa mange daarlige Huusbønder og Madmødre, som der ere Tjenestetjender. Det er ogsaa ganske vist, at Skudsmaalsbogen gjør Skade; jeg har her i Kjøbenhavn lagt Mærke til, at Huusbonden ofte bliver dømt til at annullere sit Skudsmaal, men, naar det steer, saa faaer Tjendet vel en ny Skudsmaalsbog, men der opstaaer derved et Hul i denne, idet der for den paagjældende Tjenestes Vedkommende altid blot kommer til at staae, at Tjendet har tjent fra den Tid og til den Tid. Hvis man nu maafee siger, at det kun er saa Tilfælde, hvor der steer Skade, saa siger jeg dertil, at, selv om det kun var eet Tilfælde af 1,000, hvori Tjendet fik en uførtjent Paategning, vilde jeg dog, blot for at redde dette ene Menneffe, kunne afsee Skudsmaalene i de andre 999 Tilfælde. Jeg sætter meget ringe Priis paa et Skudsmaal,